

ἀχνιάζω (I) Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχνός.

Γίνομαι ἀχνός, ὠχρός ἐκ φόβου ἢ νόσου, ὠχρίω. Συνών. ἀχνίζω (I) 1.

ἀχνιάζω (II) Πελοπν. (Λακων.)—Λεξ. Μ'Εγκυκλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄχνα.

Ἐκβάλλω ἄχναν, ἀκούομαι ἐνθ' ἄν. : Τίποτε δὲν ἄχνιασε Λεξ. Μ'Εγκυκλ.

ἀχνίδα ἢ, Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄχνη.

Τολύπη ἐκ λεπτῆς μετάξης ἐμβαλλομένη ἄλλοτε εἰς τὰ μελανοδοχεῖα πρὸς συγκράτησιν τῆς μελάνης.

ἀχνίδιν τό, Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὀφ. Σαράχ.) ἀχνίδι Πόντ. (Οἰν.) ἀχνίδ' Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀχινός καὶ τῆς καταλ. -ίδιν, δι' ὃ ἰδ. -ίδι.

1) Ἡ σπονδυλική στήλη Πόντ. (Ἀμισ. Ὀφ. Σάντ. Τραπ.) : Ἐπιάσε με ἕναν πόνος ἀπέσ' ἔς σ' ἀχνίδ' Τραπ. || Φρ. Κολί' ἀχνίδ' (τὸ κάτω ἄκρον τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ὁ κόκκυξ) Ἀμισ. Συνών. ραχοκοκκαλιά, ραχοκόκκαλο. 2) Κόκκαλον ψαριῦ ἐν γένει ἐνθ' ἄν. : Τ' ὄψαρ' ἔθ' πολλά ἀχνιδά Χαλδ. Ἐβγάλλω τῇ ψαρίου τ' ἀχνίδιν Κερασ. || Μεταφ. φρ. ἐπὶ ὀξέων τεμνόντων ὀργάνων : Ἐκόνεσα τὸ μαθαίρ' κ' ἐποίκ' ἀτο ἀχνίδ' Τραπ. Ἐγόν' τὸν τὸ μαθαίρ' ἀχνίδ' αὐτόθ. Συνών. ψαροκόκκαλο. 3) Ἡ θήκη ἢ περικλείουσα τὰ σπέρματα καρπῶν, οἶον μήλου, ἀπίου κττ. Πόντ. (Κερασ.)

ἀχνιδόπουλλον τό, ἀχνιδόπον Πόντ. (Σάντ. Τραπ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀχνίδιν διὰ τῆς καταλ. -πουλλον. Μικρὰ σπονδυλική στήλη.

ἀχνίζω (I) Ζάκ. Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυροῦδ. κ.ά.) Κεφαλλ. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,46 ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 1,216 καὶ 226 καὶ 2,71 ΔΜαυροφρ. Δοκίμ. 335 ἀγνίζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχνός.

1) Γίνομαι ἀχνός, ὠχρός, χλομιάζω Ζάκ. Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυροῦδ. κ.ά.) Κεφαλλ. — ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. : Ἀχνισε ἀπὸ τὸ θυμό του Λεξ. Μ'Εγκυκλ. || Γνωμ. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἀχνίζει κ' ἢ πουτὰνα κοκκινίζει (ὁ γενναῖος ἀνὴρ κατὰ τὸν θυμόν του ὠχρίῃ, ὁ δὲ δειλὸς ἐρυθρίῃ) Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Τηράξεις γιατί ἄχνισα, λές ποῦ 'μαι ἀρρωστημένος, μόν' εἶμαι ἀπὸ τὸν ἔρωτα φαρμάκι ποτισμένος

Ἀργυροῦδ. — Ποιήμ.

Ποῦ γλυκοφέγγουν οἱ κορφές, μαυρολογοῦν οἱ λόγοι, ποῦ τὸ φεγγάρι χάνεται, ποῦ ἀχνίζουνε τ' ἀστέρια ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν. 1,216

Χίλις ἀλλάζουν ἀγκαλές, φιλήματ' ἄλλα τόσα, ὁ ἕνας κλαίει ἀπὸ χαρὰ κ' οἱ ὄντ' ἀπὸ φόβο ἀχνίζουν αὐτόθ. 1, 226

Τῆς ἀχνισμένης ὄψις του σφογγάει τὸν κρύον ἰδρῶ, παίρνει βαθὺν ἀνασασμὸ μέσ' ὅχ τὰ φυλλοκάρδια αὐτόθ. 2, 71. Συνών. ἀχνιάζω (I). β) Κατὰ γ' πρόσωπ. χαράζει, ὑποφώσκει, ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς Κέρκ. : Ἀχνίζει ἢ ἀνατολή. 2) Χάνω τὸ χρωμὰ μου, ξεθωριάζω Κεφαλλ. — ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. : Τὸ ροῦχο ἄχνισε Κεφαλλ. || Ποιήμ.

Τὰ ρόδα μου ἂν ἀχνίσουνε | κί ἀνίσως μαραθοῦνε, νὰ μὴ μῶχη παράπονο | νὰ μὴ τὸνε πικραίνῃ ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. Καὶ μετβ. κάμνω τινὰ νὰ χάσῃ τὸ

χρωμὰ του, νὰ ὠχριάσῃ Κέρκ. 3) Λεπτύνομαι, ἰσχναίνομαι Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀτρινιάζω.

Μετοχ. ἀχνισμένος 1) Περίλυπος, λυπημένος ΔΜαυροφρ. ἐνθ' ἄν. 2) Ὀργίλος, ὠργισμένος ΔΜαυροφρ. ἐνθ' ἄν.

ἀχνίζω (II) ἀθνίζω ἀμάργ. ἀθνίζου Θράκ. (Αἰν.) ἄθνίζω Θράκ. (Καλαμ. Περίστασ.) ἀθνίζω Θράκ. ἀφνίζω Θράκ. (Σαρεκκλ. Σκοπ.) Καππ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἰν. Ὀφ.) ἀχνίζω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ. κ.ά.) ἀχνίζου βόρ. ἰδιώμ. καὶ Τσακων. ἄχνίζω Κύπρ. Ρόδ. ἐχνίζω Νάξ. Ρόδ. ἀγνίζω Κύπρ. ἀχλίζω Εὐβ. (Αὐλωνάρι.) ἀχλίζου Εὐβ. (Κονίστρ. Κύμ. Ὀξύλιθ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀτμίζω διὰ τῶν μεταβατικῶν τύπων ἀθνίζω - ἀφνίζω. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῶν 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 3 κέξ.

Α) Ἀμτβ. 1) Ἀναδίδω, ἐκπέμπω ἀτμούς, ἀτμίζω κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὀφ. Χαλδ. κ.ά.) : Ἀχνίζει τὸ αἷμα - τὸ ζεστό νερὸ - τὸ γάλα - τὸ φαεῖ κττ. Ἀχνίζει ἢ γῆ. Ἀχνίζουνε τὰ ροῦχα κοιν. || Αἰνιγμ. Τῇ βάνω τρίζει, τῇ βγάνω ἀχνίζει (ἢ πάννα με τὴν ὁποῖαν καθαρίζουν τὸν φοῦρνον ἀπὸ τοὺς ἄνθρακας διὰ νὰ βάλουν τοὺς ἄρτους) Πελοπν. (Πύλ.) || Παροιμ. φρ. Ὀδ' ἀχνίζει τὸ σίδερο κολλᾷ (κάθε πρᾶγμα ἐπιτυχάνει ὅταν γίνεται ἐγκαίρως, συνών. φρ. ἔς τῇ βράσει κολλᾷ τὸ σίδερο) Κρήτ. (Σητ.) Συνών. ἀμπουριάζω 1, ἀμπουρίζω, ἀναχνίζω. β) Μεταφ. εὐρίσκομαι εἰς ἔντασιν Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) : Ἀχνίζει ἢ δουλεῖα Σητ. || Φρ. Ἀχνίζει νὰ γεννήσῃ (εἶναι ἐπίτοκος) Κρήτ. γ) Ἀναδίδω ἀτμώδη ἐκπνοὴν Νάξ. (Δαμαρ.) κ.ά. : Τοῦ μουλαριοῦ τ' ἀρθούνα ἀχνίζουνε καὶ χειμῶνα ἔχομε Δαμαρ. 2) Ἀναδίδω θερμότητα Εὐβ. (Στρόπον.) : Ζέστα σῆμιρα, ἄχνισι οὐ τόπους. β) Θερμαίνομαι πολὺ Ρόδ. : Ἐχνισα μέσ' ἔς τοῖς μονές (τὰ σκεπάσματα).

3) Πνέω ἐλαφρῶς Μύκ. Πελοπν. (Μάν.) : Δέν ἀχνίζει καθόλου ἀέρας, εἶναι σκασούρα Μάν. Δέν ἀχνίζ' σταλα σῆμερα Μύκ. Συνών. ἀχνιάζω.

Β) Μετβ. 1) Ἐκθέτω εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἀναδιδόμενου ἀτμοῦ Θράκ. (Σκοπ.) Πελοπν. (Μάν.) Σκυρ. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. : Ἀφνίζω τὸ ψωμί (Σκοπ.) Ἀχνίζομαι μετὰ τὸ χαμομήλι ν' ἀβολύκῃ ἢ μύτι μου ποῦ εἶναι βουλωμένη Μάν. β) Θερμαίνω τι ἐντὸς χύτρας μετὰ τὸν ἰδιὸν του ἀτμὸν χωρὶς νερὸ Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Καλαμ. Περίστασ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τσακων. — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. : Ἀχνίζω τὸ χταπόδι Ἀπύρανθ. Ἐθνίζω τὰ κολοκύθια - τὰ ραδίκια κττ. Καλαμ. Περίστασ. γ) Ψήνω τι διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀτμοῦ Λεξ. Δημητρ. : Ἀχνίζω τὰ μύδια. δ) Θερμαίνω τι μετὰ τὸν ἀτμὸν τῆς ἐκπνοῆς μου Νάξ. : Τ' ἀρνὶὰ τὸν ἐχνίζανε ποῦ τουρτούριζανε ἀπὸ τὸ κρύο. 2) Ἐκθέτω εἰς τὴν ἐπίδρασιν καπνοῦ ἐκ καιομένων ἀρωματικῶν ἢ θεραπευτικῶν οὐσιῶν Πελοπν. (Αἰγ. Βασαρ.) Πόντ. (Ἀμισ.) : Ἀχνίζω τὸ πυρὸ μετὰ τὸ λιβάνι Βασαρ. Ἀχνίζομαι μετὰ πορτοκαλόφλουδες Αἰγ. 3) Ἀρωματίζω Ρόδ. : Ἄσμ.

Μόσκο καὶ μοσκοκάρυδο ἐβάστα κ' ἐχνίζεν την.

ἀχνισμα τό, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀχνίζω (II). Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἐκπομπὴ ἀτμοῦ, ἐξάτμισις σύνηθ. : Τὸ ἀχνισμα τοῦ νεροῦ - τοῦ φαγητοῦ - τῆς θάλασσας κττ. Συνών. ἀμπούρισμα. 2) Ἐκθεσις εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἀναδιδόμενου ἀτμοῦ ἢ καπνοῦ σύνηθ. : Τὸ μάτι ποῦ πονεῖ θέλει ἀχνισμα σύνηθ. 3) Ψήσιμον πρᾶγματός τινος διὰ τοῦ ἰδίου του ἀτμοῦ Λεξ. Δημητρ. : Τὰ μύδια θέλουν ἀχνισμα.

ἀχνιστάρι τό, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀχνίζω (II).

